

The Position of the *Sifrei Torah* in the *Aron*

Rabbi Michael Taubes

1. שמות פרשת ויקהל פרק לו

- (א) ויעש בצלאל את הארון ועצי שטים אמתים ונחצי ארכו ואמה נחצי רחבו ואמה נחצי קמתו:
(ב) ויצפהו זָהָב טהור מבית ומחוץ ויעש לו זר זָהָב סביב:
(ג) ויצק לו ארבע טבעות זָהָב על ארבע פעמתי ושתים טבעות על צלעו האחת ושתים טבעות על צלעו השנית:
(ד) ויעש בדי עצי שטים ויצף אתם זָהָב:
(ה) ויקבא את הבדים בטבעות על צלע הארון לשאת את הארון:
(ו) ויעש כפפת זָהָב טהור אמתים נחצי ארפה ואמה נחצי רחבה:

2. שמות פרשת פקודי פרק מ

- (כ) ויקח ויתן את העדת אל הארון וישם את הבדים על הארון ויתן את הכפפת על הארון מלמעלה:

3. רש"י שמות פרשת פקודי פרק מ

(כ) את העדות - הלוחות:

4. שמות פרשת תרומה פרק כה

(טז) ונתת אל הארון את העדת אשר אמן אליך:

5. רש"י שמות פרשת תרומה פרק כה

(טז) ונתת אל הארון - כמו בארון:

העדות - התורה שהיא לעדות ביני וביניכם, שצויתי אתכם מצות הכתובות בה:

6. רשב"ם שמות פרשת תרומה פרק כה

(טז) את העדות - הלוחות שהם עדות וברית בין הק' לישראל, ולכך נקראו לוחות הברית:

7. אבן עזרא - הפירוש הקצר שמות פרשת תרומה פרק כה

(טז) וטעם ונתת אל הארון את העדות - כמי שיתן אל האדם הון להיותו מופקד אתו. וטעם העדות לוחות הברית, כמו שטר עדות על הברית:

8. אברבנאל שמות פרשת תרומה פרק כה

(י) ועשו ארון... ולזה הושמו בתוך הארון לוחות הברית וספר התורה בצדו והיה זר זהב על הכפרת להגיד שהכתר והעטר' האמתית היא בתורה כי היא תכבד את האד' תשים לראשו עטרת פז בהצלחתו...

9. דברים רבה (וילנא) פרשת וילך פרשה ט

ט... ד"א רבנן אמרי כיון שידע משה שהיה לו למות באותו היום מה עשה, א"ר ינאי כתב י"ג תורות י"ב לי"ב שבטים ואחת הניח בארון שאם יבקש לזייף דבר שיהיו מוצאים אותה שבארון...

10. דברים פרשת וילך פרק לא

- (ט) ויקתב משה את התורה הזאת ויתנה אל הפהגים בני לוי הנשאים את ארון ברית יקנוק ואל כל זקני ישראל:
(כד) ויהי ככלות משה לכתב את דברי התורה הזאת על ספר עד תמם:
(כה) ויצו משה את הלויים נשאי ארון ברית יקנוק לאמר:
(כו) לקם את ספר התורה הזו ושמתם אתו מצד ארון ברית יקנוק אלהיכם והיה שם בך לעד:

11. הקדמה ליד החזקה לרמב"ם

... כל התורה כתבה משה רבינו קודם שימות בכתב ידו. ונתן ספר לכל שבט ושבט וספר אחד נתנהו בארון לעד. שנאמר לקוח את ספר התורה הזו ושמתם אותו וגו'...

12. רמב"ן דברים פרשת וילך פרק לא

(כד - כו) וטעם ויהי ככלות משה לכתב - ... ויהי ככלות משה לכתוב הכל בספר התורה, אז צוה את הכהנים לקוח את ספר התורה הזה ושמעתם אותו מצד ארון ברית ה' אלהיכם - שיהיה מונח בארון מן הצד, כי מעתה לא יגעו בו כלל להוסיף או לגרוע, וזה טעם ויהי ככלות משה לכתב וגו' עד תמם...

13. מרדכי מסכת פסחים תוספת מערבי פסחים

[דף קה]

...ועוד דקאמר בספרי ביום שנפטר מרע"ה כתב י"ג ספרי תורה אחת לכל שבט ושבט ואחת שהיה מונח בארון...

14. אבן עזרא שמות (הפירוש הארוך) פרשת תרומה פרק כה

(טז) ונתת הלוחות הם העדות, כאילו הם כמו שטר כתובה, והם לוחות הברית. והעד הנאמן ויקח ויתן את העדות אל הארון (שמות מ, כ). ועוד, כי לא כתב משה ספר תורה, וספר התורה שמוהו הכהנים מצד ארון ברית ה' מחוץ, ועוד כתוב אין בארון רק שני לוחות אבנים (מ"א ה, ט), ומחלוקת היא...

15. מלכים א פרק ח

(ו) וַיָּבֹאוּ הַכֹּהֲנִים אֶת אֲרוֹן בְּרִית יְהוָה אֶל מְקוֹמוֹ אֶל דְּבַר הַבַּיִת אֶל קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים אֶל תַּחַת פְּנֵי הַקְּרוֹבִים:
(ט) אֵין בְּאֲרוֹן רַק שְׁנֵי לְחוֹת הָאֲבָנִים אֲשֶׁר הִנֵּחַ שָׁם מֹשֶׁה בְּחָרֵב אֲשֶׁר בְּרַת יְהוָה עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּצֵאתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם:

16. רד"ק מלכים א פרק ח

(ט) אין בארון - זה ראייה כי לא היו בארון לא שבתי לוחות ולא ס"ת...

17. תלמוד בבלי מסכת בבא בתרא דף יד עמוד א - עמוד ב

מיתיבי: ארון שעשה משה, אמתים וחצי ארכו ואמה וחצי רחבו ואמה וחצי קומתו, באמה בת ששה טפחים; והלוחות, ארכן ששה ורחבן ששה ועביין שלשה, מונחות כנגד ארכו של ארון; כמה לוחות אוכלות בארון? שנים עשר טפחים, נשתיירו שם שלשה טפחים, צא מהן טפח, חציו לכותל זה וחציו לכותל זה - נשתיירו שם שני טפחים שבהן ספר תורה מונח, שנאמר: אין בארון רק שני לוחות האבנים אשר הניח שם משה [וגו']; מאי אין בארון רק? מיעוט אחר מיעוט, ואין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות ס"ת שמונח בארון... דברי ר"מ. ר' יהודה אומר: באמה בת חמשה טפחים; והלוחות, ארכן ששה ורחבן ששה ועביין שלשה, מונחות באורכו של ארון; כמה לוחות אוכלות בארון? שנים עשר טפחים, נשתייר שם חצי טפח, אצבע לכותל זה ואצבע לכותל זה... וארגו ששיגרו בו פלשתים דורון לאלהי ישראל מונח מצדו, שנאמר: ואת כלי הזהב אשר השבותם לו אשם תשימו בארגו מצדו ושלחתם אותו והלך; ועליו ס"ת מונח, שנאמר: הלקוח את ספר התורה הזה ושמעתם אותו מצד ארון ברית ה', מצד הוא מונח ולא בתוכו, ומה אני מקיים אין בארון רק? לרבות שבתי לוחות שמונחים בארון... ור' יהודה, מקמי דליתי ארגו, ספר תורה היכי הוה יתיב? דפא הוה נפיק מיניה ויתיב עילוה ספר תורה. ור"מ האי מצד ארון מאי עביד ליה? ההוא מיבעי ליה, דמתנח ליה מצד ולא מתנח ביני לוחי, ולעולם בגויה מן הצד.

18. רש"י מסכת בבא בתרא דף יד עמוד א

באמה בת ששה טפחים - ר"מ לטעמיה דאמר (סוכה ה:): כל האמות היו בינוניות. לארכו של ארון - זו אצל זו.

אוכלות - תופסות כך לשון המשנה (מדות פ"ג מ"א) אוכל בדרום אמה אחת גבי יסוד המזבח ואף בלשון מקרא כי יוכלו אתיקים מהנה בספר יחזקאל (מב).

צא מהם טפח - לעובי הכתלים שהרי מבחוץ נמדד אמת' וחצי ארכו.

ס"ת - שכתב משה כמו שנאמר ויכתוב משה את (התורה) + מסורת הש"ס: [השירה] + וגו' (דברים לא).

אין [מיעוט אחר מיעוט] - אך ורק שני מיעוטיין הן.

שבהן ס"ת מונח - ארכו לרחבו של ארון.

ר"י אומר - מדת הארון באמה של ה' טפחים היתה רבי יהודה לטעמיה דקאמר אמת כלים באמה בת חמשה.

מונחות לארכו של ארון - מוטלות על רוחבן ולא על חוון.

אצבע לכותל זה - שהטפח ארבע אצבעות ולמאן דגריס אצבע ומחצה באצבע קטנה קאמר שהטפח ד' בגודל וחמש באצבע ושש בקטנה.

מונח שם בצדו - של ארון.

ועליו ס"ת מונח - ולקמיה פריך מעיקרא היכי הוה מונח.

19. רש"י מסכת בבא בתרא דף יד עמוד ב
שברי לוחות שמונחין - תחת הלוחות.
דמנח ליה מצד - אצל הכותל ולא בין שני הלוחות.

20. שמואל א פרק ו
(ח) וילקחם את ארון יקנן ונתתם אתו אל העגלה ואת פלי הזקב אשר השבתם לו אשם תשימו בארצו מצדו ושלחם אתו וקהל:

21. דברים פרשת עקב פרק י
(א) בעת שהוא אמר יקנן אלי פסל לך שני לוחות אבנים כראשנים ועלה אלי הקרה ועשית לך ארון עץ:
(ב) ואכתב על הלחת את הדברים אשר היו על הלחת הראשנים אשר שברת ושמם בארון:

22. רש"י דברים פרשת עקב פרק י
(א) בעת שהוא - לסוף ארבעים יום נתרצה לי ואמר לי פסל לך, ואחר כך ועשית לך ארון, ואני עשיתי ארון תחלה, שכשאבוא והלוחות בידי היכן אתנם. ולא זה הוא הארון שעשה בצלאל, שהרי משכן לא נתעסקו בו עד לאחר יום הכפורים, כי ברדתו מן ההר צוה להם על מלאכת המשכן, ובצלאל עשה משכן תחלה ואחר כך ארון וכלים, נמצא זה ארון אחר היה. וזהו שהיה יוצא עמהם למלחמה. ואותו שעשה בצלאל לא יצא למלחמה אלא בימי עלי, ונענשו עליו ונשבה:

23. תלמוד בבלי מסכת מנחות דף צט עמוד א
אשר שברת ושמם בארון - תני רב יוסף: מלמד, שהלוחות ושברי לוחות מונחין בארון.

24. רש"י מסכת מנחות דף צט עמוד א
אשר שברת ושמם בארון - שישים השברים בארון.

25. תוספתא מסכת סוטה פרק ז
הלכה ט
...ר' יהודה בן לקיש אומר שני ארונות היו אחד שיוצא עמהן למלחמה ואחד ששרוי עמהן במחנה שיוצא עמהן למלחמה היה בו ספר תורה שנאמר וארון ברית ה' נסע לפניהם וגו' וזה ששרוי עמהן במחנה זה שהיו בו שברי לוחות שנא' וארון ברית ה' ומשה לא משו מקרב המחנה.

26. במדבר פרשת בהעלותך פרק י
(לג) ויסעו מהר יקנן דרך שלשת ימים וארון ברית יקנן נסע לפניהם דרך שלשת ימים לתור להם מנוחה:

27. במדבר פרשת שלח פרק יד
(מד) ויעפלו לעלות אל ראש הקר וארון ברית יקנן ומשה לא משו מקרב המחנה:

28. תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת שקלים פרק ו
הלכה א
תני רבי יהודה (בר אלעי) בן לקיש אמר ב' ארונות היו מהלכין עם ישראל במדבר א' שהיתה [דף כד עמוד ב] התורה נתונה בתוכו ואחד שהיו שברי לוחות נתונים בתוכו זה שהיתה התורה נתונה בתוכו היה מונח באהל מועד הדא הוא דכתיב [במדבר יד מד] וארון ברית ה' ומשה לא משו מקרב המחנה זה שהיו שברי לוחות נתונים בתוכו היה נכנס ויוצא עמהן ופעמים שהיה מתראה עמהן ורבנן אמרי ארון א' היה ופעם אחת יצא בימי עלי ונשבה.

29. קרבן העדה מסכת שקלים פרק ו
הלכה א
התורה. ולוחות שניות מונחים בתוכו:
לא משו וכו'. ואס"ד דהארון הוא הוא שהיה הולך לפניו במלחמה מסתמא גם המעפילים היו נוטלים אותו עמהם במלחמה:
היה נכנס ויוצא עמהן. כשנסעו במדבר נסע לפניו כדכתיב וארון ברית ה' נסע לפניו:
ה"ג ופעמים הוא מתראה עמהן במלחמה. וי"ס דל"ג ליה והוא הנכון וכן הוא במס' סוטה:

30. פני משה מסכת סוטה פרק ח

הלכה ג

דתני ר' יודא בן לקיש כו'. מדריב"ל מייתי ראייה שהיה ארון הנכנס ויוצא עמהן במלחמה והוא הארון שהיו שברי לוחות מונחין בתוכו כדלקמן: שהיתה התורה. לוחות השניות וס"ת נתונה בו: הדא הוא דכתיב וארון וגו'. גבי מעפילים כתיב כלומר דמביא ראייה שהיה שם ארון אחר שהיה נכנס ויוצא עמהן במלחמה ובאותו פעם לא זו מקרב המחנה מפני שהלכו למלחמה נגד רצון משה: אחד היה. והלוחות ושברי הלוחות מונחין בתוכו ולא היה יוצא עמהן במלחמה כ"א פעם אחת יצא בימי עלי ונשבה:

31. דברים פרישת שופטים פרק כ

(ד) פִּי יִקְנֶן אֱלֹהֵיכֶם הַהַלֵךְ עִמָּכֶם לְהִלָּחֵם לָכֶם עִם אִיבֵיכֶם לְהוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם:

32. רש"י דברים פרישת שופטים פרק כ

(ד) כי ה' אלהיכם וגו' - הם באים בנצחוננו של בשר ודם ואתם באים בנצחוננו של מקום. פלשתים באו בנצחוננו של גלית, מה היה סופו, נפל ונפלו עמו: ההלך עמכם - זה מחנה הארון:

33. תלמוד בבלי מסכת סוטה דף מב עמוד א

/מתני'/. - ... כי ה' אלהיכם ההולך עמכם - הם באין בנצחוננו של בשר ודם ואתם באים בנצחוננו של מקום, פלשתים באו בנצחוננו של גלית, מה היה סופו? לסוף נפל בחרב ונפלו עמו, בני עמון באו בנצחוננו של שובך, מה היה סופו? לסוף נפל בחרב ונפלו עמו, ואתם אי אתם כן, כי ה' אלהיכם ההולך עמכם להלחם לכם וגו' - זה מחנה הארון.

34. תלמוד בבלי מסכת סוטה דף מב עמוד ב - מג עמוד א

ואתם אי אתם כן כו'. וכל כך למה? מפני שהשם וכל כינויו מונחין בארון. וכן הוא אומר: וישלח אותם משה אלף למטה לצבא אותם ואת פינחס, אותם - אלו סנהדרין, פינחס - זה משוח מלחמה, וכלי הקודש - זה ארון ולוחות שבו, וחצוצרות התרועה - אלו השופרות.

35. רש"י מסכת סוטה דף מב עמוד ב

וכל כך למה - אומר להם ומה היא הבטחה הזו שהבטיחן כי ה' אלהיכם ההולך ולא אמר כי ה' אלהיכם עמכם ומה היא הליכה זו דמשמע הולך ממש. שהשם וכל כינויו עומדין בארון - היוצא עמהם במלחמה.

36. במדבר פרישת מטות פרק לא

(ו) וישלח אתם מִשָּׁה אֶלֶף לְמִטָּה לְצָבָא אֲתֶם וְאֵת פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן לְצָבָא וְכָלִי הַקֹּדֶשׁ וְחֲצוֹצְרוֹת הַתְּרוּעָה בְּיָדוֹ:

37. רש"י במדבר פרישת מטות פרק לא

(ו) וכלי הקדש - זה הארון והציץ...

38. תוספות מסכת סוטה דף מב עמוד ב

מפני שהשם וכל כנויו מונחים בארון - תוספתא (פ"ז ע"ש) כי ה' אלהיכם ההולך עמכם זה השם הנתון בארון שנאמר וישלח אותם משה וגו' מלמד שהיה פנחס משוח מלחמה וכלי הקודש זה הארון ויש אומרים אלו בגדי כהונה שנא' ובגדי הקודש אשר לאהרן [רבי יהודה בן לקיש] אומר ב' ארונות היו עמהם זה שיוצא עמהן למלחמה היו בו שברי לוחות שנאמר ויסעו מהר ה' וגו' זה שהיה עמהן היה בו ס"ת שנאמר ויעפילו לעלות וגו' ובירושלמי אמרי' ארון אחד היה.

39. תוספות מסכת עירובין דף סג עמוד ב

... ואומר ר"י דשני ארונות היו אחד שבו שברי הלוחות מונחים ואותו היו מוליכין במלחמות כדתניא בספרי וארון ברית ה' נוסע לפניו יום זה שיוצא עמהם במחנה והוא ארון עץ שעשה משה בעלותו לסיני כדכתיב בלוחות אחרונות במשנה תורה ועשית לך ארון עץ ותחלה שם בו גם לוחות

אחרונות כדכתיב ואשים את הלוחות בארון אשר עשיתי עד שנעשה ארון של זהב שעשה בצלאל ואז נתנו בו לוחות אחרונות כדכתיב ונתת אל הארון את העדות אשר אתן אליך וכן עשה כדכתיב בויקהל... והא דדרשינן בפ"ק דב"ב (דף יד.) אין בארון רק כו' מלמד שהלוחות ושברי לוחות מונחים בארון היינו ארון שעשה בצלאל כדמשמע התם זה היה בבית עולמים דבשלמה כתיב האי קרא ואפילו למאן דדריש מאשר שברת ושמתם בארון היינו בבנין הבית שהיתה מונחת עדי עד...

40. רלב"ג מלכים א פרק ח

(ט) אין בארון רק שני לוחות האבנים - זה לא ישלול שלא היו שם הדברים שנזכרו בתורה שהם מונחים בו כמו מטה אהרן וצנצנת המן אך שלל בזה שלא היה שם מהתורה רק עשרת הדברים כי הם מקיפים ככח על התורה כמו שבארנו בפרשה יתרו:

41. תלמוד בבלי מסכת יומא דף נב עמוד ב

והתניא: משנגזז ארון נגנזה עמו צנצנת המן, וצלוחית שמן המשחה, ומקלו של אהרן ושקדיה ופרחיה, וארגז ששגרו פלשתים דורון לאלהי ישראל, שנאמר וכלי הזהב אשר השבתם לו אשם תשימו בארגז מצדו ושלחתם אתו והלך. ומי גנזו - יאשיהו גנזו... ואמר רבי אלעזר: אתיא שמה שמה, ואתיא דרת דרת, ואתיא משמרת משמרת.

42. רש"י מסכת יומא דף נב עמוד ב

תשימו בארגז מצדו - אלמא: גבי ארון הוה קאי, וממילא שמעינן דעמו נגנז.

אתיא שמה שמה וכו' - כתיב בארון אשר אועד לך שמה (שמות ל) וכתיב בצנצנת המן ותן שמה מלא העומר (שם/שמות טז) ואתיא צלוחית מצנצנת המן.

דורות דורות - כתיב בצנצנת למשמרת לדורותיכם (שם/שמות טז) וכתיב בצלוחית שמן משחת קודש יהיה זה וגו', (שם/שמות ל) ואתיא מקלו של אהרן מצנצנת במשמרת משמרת, דכתיב ביה למשמרת לאות לבני מרי (במדבר יז).

43. שמות פרשת תצוה פרק ל

(א) וְעָשִׂיתָ מִזְבֵּחַ מִקְטָר קֹטֶרֶת עֲצֵי שִׁטִּים תַּעֲשֶׂה אֹתוֹ:

(ו) וְנִתְּתָה אֹתוֹ לְפָנֵי הַפָּרֹכֶת אֲשֶׁר עַל אֹרֶן הָעֵדֻת לְפָנֵי הַפָּרֹכֶת אֲשֶׁר עַל הָעֵדֻת אֲשֶׁר אָנֹכִי לְךָ שֹׁמֵה:

44. שמות פרשת בשלח פרק טז

(לג) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֱהֲרֹן קַח צִנְצָנֶת אֶסֶת וְתֵן שִׁמָּה מְלֵא הָעֹמֶר מִן הַנֶּחֱסֵךְ אֹתוֹ לְפָנֵי יְקֹנֶק לְמִשְׁמַרְתָּ לְדֹרֹתֵיכֶם:

(לד) כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְקֹנֶק אֶל מֹשֶׁה וַיַּנְיִחְהוּ אֱהֲרֹן לְפָנֵי הָעֵדֻת לְמִשְׁמַרְתָּ:

45. רש"י שמות פרשת בשלח פרק טז

(לג) והנח אתו לפני ה' - לפני הארון, ולא נאמר מקרא זה עד שנבנה אהל מועד, אלא שנכתב כאן בפרשת המן:

46. שמות פרשת כי תשא פרק ל

(לא) וְאֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לֵאמֹר שָׁמֹן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ יִהְיֶה זֶה לִּי לְדֹרֹתֵיכֶם:

47. במדבר פרשת קרח פרק יז

(כה) וַיֹּאמֶר יְקֹנֶק אֶל מֹשֶׁה הֲשִׁיב אֶת מִטַּה אֱהֲרֹן לְפָנֵי הָעֵדֻת לְמִשְׁמַרְתָּ לְאוֹת לְבָנֵי מְרִי וְתִכְלֵ תְלוּנְתָם מֵעַלֵי וְלֹא יָמָתוּ:

(כו) וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְקֹנֶק אֹתוֹ כִּן עָשָׂה:

48. רמב"ם הלכות בית הבחירה פרק ד

הלכה א

אבן היתה בקדש הקדשים במערבו שעליה היה הארון מונח, ולפניו צנצנת המן ומטה אהרן, ובעת שבנה שלמה את הבית וידע שסופו ליחרב בנה בו מקום לגנוז בו הארון למטה במטמוניות עמוקות ועקלקלות ויאשיהו המלך צוה וגנזו במקום שבנה שלמה... ונגנז עמו מטה אהרן והצנצנת ושמן המשחה וכל אלו לא חזרו בבית שני...

49. אברבנאל מלכים א פרק ח

(ט) והודיענו הכתוב שלא היו בארון כי אם שתי לחות האבנים אשר הניח שם משה בחורב אשר כרת השם עם בני ישראל בהוציאו אותם מארץ מצרים, וכתבו המפרשים שלא אמר הכתוב בזה לשלול שלא היה בו צנצנת המן ומטה אהרן, כמו שבא בקבלתם (שקלים פ"ו דף ט' ע"א) ז"ל, כי דברים האלה ר"ל צנצנת המן ומטה אהרן היו בארון משמרת לבני ישראל, ואמנם שלל בזה שלא היו בארון שבירי הלחות ולא ספר התורה אשר כתב משה... ואפלא מאד מדעתם זה, לפי שחז"ל קבלו שהארון היו בו לחות ושבירי לחות ומשה צוה את הלויים נושאי ארון ברית השם (דברים ל"א כ"ו) לקוח את ספר התורה הזה ושמרתם אותו מצד ארון ברית ה' והיה שם כך לעד, ומי האיש הירא את דבר ה' יסירהו משם? ונחלקו חז"ל במסכ' בתרא (פ"א י"ד ע"ב), יש מהם אומרים דף היה בולט מן הארון מבחוץ ושם היה מונח ספר התורה, ויש שאמרו בתוך הארון היה מונח והוא היותר מתישב, כי היו הלחות וספר התורה דברים ממין אחד ומה שכתו' בזה כתוב בזה, ולכן היה ראוי שישבו יחד... הנה אם כן מה שאמרו המפרשים ששלל הכתוב באמרו אין בארון רק שני לחות האבנים, שלא היו בו לא שבירי לחות ולא ספר תורה הוא הפך האמת, גם במה שאמרו שהיה בארון צנצנת המן ומקלו של אהרן לא צדקו דבריהם כבודם במקומם מונח, לפי שלא צוה הש"י שישומו בתוך הארון עם הלחות הצנצנת והמטה, כי לא היה ראוי לחברם עם כל קדושתם עם הלחות מעשה אלקים ועם התורה האלקית, וגם לא היה ענינם שוה ומתדמה באופן שיהיו כלם במקום אחד... הנה ביאר שהצנצנת והמטה לא היו בתוך הארון עם הלחות, אבל היו מונחים בדביר לפני הארון... שלא היה בישראל כי אם ארון אחד ושבו היו הלחות ושבירי הלחות וספר תורת האלקים שכתב משה, כי היה כל זה תורה אחת, וכאלו אותו הארון היה מקום התורה ובית גנזיה, אם הכתובה באבנים ואם הכתובה בגוילים... הוא אשר גנזו המלך יאשיהו בחרבן בית קדשנו ותפארנו, והוא העתיד להגלות בביאת משיחנו. ואחר הדברים והאמת האלה יהיה פירוש הכתוב כן, אין בארון רק שני לחות אבנים, ר"ל אין בארון דבר אחר לא צנצנת המן ולא מטה אהרן ולא דבר קדושה אחרת כי אם התורה האלקית, וזה אם הלחות השניים, ר"ל השלמות והנשברות, כי על כלם נאמר שני הלחות כפי מכתבם, ואם התורה והמצות אשר כרת השם עם בני ישראל בהוציאו אותם מארץ מצרים שהיו שם בספר התורה אשר כתב משה, ולזה כוון באמרו אשר כרת כי הלחות לא כרת עם ישראל כי אם התורה והמצות, ויחסר בכתוב הזה וי"ו אחד, כאלו אמר אין בארון רק שני לחות האבנים אשר הניח משה בחרב ואשר כרת עם בני ישראל שהוא ספר התורה, והיה אם כן מה ששלל הכתוב הוא מה שחשבו המפרשים שהיה בארון, והוא צנצנת המן ומטה אהרן, כי אלה היו שם לצד הארון לא בתוכו כמו שזכרתי:

50. תלמוד בבלי מסכת מגילה דף כה עמוד ב

/משנה/. בני העיר שמכרו רחובה של עיר - לוקחין בדמיו בית הכנסת, בית הכנסת - לוקחין תיבה, תיבה - לוקחין מטפחות...

51. הר"ן על הרי"ף מסכת מגילה דף ז עמוד א

בית הכנסת לוקחין תיבה. מכרו בהכ"נ לוקחין בדמיו תיבה שהוא מקום שמניחין בו ס"ת שאנו קורין ארון והוא קדוש יותר מבהכ"נ:

52. תלמוד בבלי מסכת שבת דף לב עמוד א

תנו רבנן: על שלש עבירות נשים מתות יולדות, רבי אלעזר אומר: נשים מתות יולדות. רבי אחא אומר: בעון שמכבסות צואת בניהם בשבת, ויש אומרים: על שקורין לארון הקודש ארנא. תניא, רבי ישמעאל בן אלעזר אומר: בעון שני דברים עמי הארצות מתים - על שקורין לארון הקודש ארנא, ועל שקורין לבית הכנסת בית עם.

53. רש"י מסכת שבת דף לב עמוד א

שלש עבירות - הנך דמתניתין.
יולדות - בחורות, ואפילו שלא בשעת לידה.
רבי אחא אומר - הילדות מתות על עון שמכבסות.
ארנא - כך היו קורין מגדלות שלהם - פריט"י + ומשמעו ארון, + ובלשונינו משטי"ר + משמעו ארון.
בית עם - לשון ביזוי, שמתקבצין בו הכל.

54. תוספות מסכת שבת דף לב עמוד א

על שקורין לארון הקדש ארנא - לא ארון שעשה בצלאל קאמר דמסתמא לא היו מזכירים ארון שהיה לפני כמה שנים שנגזז בבית הראשון אלא לארון שבבית הכנסת אע"ג דבכל דוכתי קרי ליה תיבה כדתנן העובר לפני התיבה היורד לפני התיבה (ברכות פ"ה דף לד.) אור"י אשכחן נמי דקרי ליה ארון כדאמר תשעה וארון מצטרפין (שם פ"ז דף מז:).

55. מהרש"א חידושי הלכות מסכת שבת דף לב עמוד א

בד"ה על שקורין לארון כו' כדאמר ט' וארון מצטרפין עכ"ל ומה שקראוהו התם ארון דהתם מוכחא מלתא דאaron קודש קאמר ולא הוה ביזוי אבל ליכא למימר דלשון תרגום ארנא לחוד ולשון משנה ארון לחוד ולא הוה ביזוי דאין קורין כן לשאר כלים ומגדלים דהא תנן במסכת עדיות ובמסכת כלים ארון של גרוסות כו' וק"ל:

56. רמב"ם הלכות תפילה ונשיאת כפים פרק יא

הלכה ב

כשבוגין בית הכנסת... ובוגין בו היכל שמניחין בו ספר תורה, ובוגין היכל זה ברוח שמתפללין כנגדו באותה העיר, כדי שיהיו פניהם אל מול ההיכל כשיעמדו לתפלה.

57. רמב"ם הלכות תפילין ומזוזה וספר תורה פרק י

הלכה י

מצוה לייחד לספר תורה מקום ולכבדו ולהדרו יותר מדאי, דברים שבלוחות הברית הן הן שבכל ספר וספר...

58. שולחן ערוך יורה דעה הלכות ספר תורה סימן רפב

סעיף א

חייב אדם לנהוג כבוד גדול בס"ת. ומצוה לייחד לו מקום ולכבד המקום ההוא ולהדרו ביותר...

59. תלמוד בבלי מסכת מנחות דף לג עמוד א

אמר רב יהודה אמר רב: עשאה כמין נגר - פסולה. איני? והא כי אתא רב יצחק בר יוסף אמר: כולהו מזוזתא דבי רבי כמין נגר הוו עבידן... לא קשיא: הא דעבידא כסיכתא, הא דעבידא כאיסתורא.

60. רש"י מסכת מנחות דף לג עמוד א

עשאה כמין נגר - שקבעה ותחבה בסף כנגר שתוחבין הנגרין בכותל כזה /במקור יש במקום זה שרטוט/.

פסולה - דמצות' לתתה באורך בסף כזה - /במקור יש במקום זה שרטוט/ נגר קביליא.

ההוא פתחא דעייל ביה רבי לבי מדרשא - פתח קטן היה לו לרבי אצל מקומו ונכנס ויצא בו כדי שלא יטריח תלמידיו לעמוד בפניו אם יעבור לפניהם.

איסתורא - היינו מקום חיבור השוק והרגל ומעומד הוא כזה כשירה.

עבידא כסיכתא - נגר כשל אומנים כזה פסול - ל"א איסתורא כי היכי דמקום חיבור השוק והרגל הוי השוק זקוף מלמעלה והרגל שוכב כזה /במקור יש במקום זה שרטוט/ כך הניחה למזוזה כשירה הואיל וראשה אחד זקוף.

61. תוספות מסכת מנחות דף לג עמוד א

הא דעבידא כסיכתא הא דעבידא כאיסתורא - פי' בקונטרס דסיכתא פסולה שתחובה בסף כנגר שתחבים בכותל איסתורא מקום חיבור השוק והרגל ומעומד הוא כשירה והשתא בין מעומד בין מושכב תרווייהו מיקריין כמין נגר וקשיא לר"ת דמעומד לאו דרך כבוד הוא וקבורת חמור קרי ליה בהמוכר פירות (ב"ב דף קא.) וספר תורה ולוחות שבארון מושכב ולא מעומד כדמשמע בפ"ק דבבא בתרא (דף יד.) אע"פ שהיו יכולין להניחו מעומד דארון רומו כרחבו... וע"כ פר"ת כי סיכתא מעומד כיתידות המשכן הנועצות בארץ פסולה כאיסתורא הנתון בשוק לרחבה בלע"ז קביליא"א כשרה... וכן פרשיות של תפילין נמי היה אור"ת שמניח מושכב ולא מעומד... וצ"ע האי דקאמר כולהו מזוזתא דבי רבי כמין נגר עבידן משמע אבל שאר מזוזתא דעלמא לא עבידא כמין נגר הלכך נראה בין לפי' הקונטרס בין לפי' ר"ת דכאיסתורא דכשירה היינו באלכסון לא שוכב ולא זקוף אי נמי כמין נון מחצה שוכב ומחצה זקוף וכן פי' בקונטרס בלשון אחר אבל שאר מזוזתא דעלמא לאו הכי עבידן אלא לפר"ת הויין מיושב ולפי' הקונטרס מעומד ואומר ר"ת צא ולמד דהא מעשה בכל יום כשספר תורה עומד על הבימה הכל עומדין וכששליח ציבור מושיבו הכל יושבין, מ"ר.

62. תלמוד בבלי מסכת בבא בתרא דף קא עמוד א - עמוד ב

אמר רבי יוסי ברבי חנינא: דעביד להו כמין נגר. והא אמר ר' יוחנן: קבורת חמורים היא זו.

63. רשב"ם מסכת בבא בתרא דף קא עמוד א

דעביד לה כמין נגר - מנעול של פתח זקוף שיורד מלמעלה למטה כן עשה שני כוכין משני צידי הפתח זקופין כמין בור עמוקין ד' אמות ורחבין ו' על ו' ונתן המתים זקופין ובסמוך לכותל החצר עשאן דמשום ההוא פורתא לא מיתדשי שאין מתקרבין כל כך אחורי הפתח.

64. רשב"ם מסכת בבא בתרא דף קא עמוד ב

קבורת חמורים - שמשליכין בבור.

65. רבינו יהונתן על הרי"ף הלכות מזוזה (לפי דפי הרי"ף) דף ה עמוד ב

[מנחות לג/א] עשאה כמין נגר, כלומר שקבעה ותחבה בס(ו)ף כנגר שתוחבין הנגרין בכותל כלומר שהעמיד המזוזה בסיפון בשכיבה ולא בעמידה. פסולה, דמצוה לתתה לאורך הסף מעומד כספר תורה בארונו שהוא דרך כבוד...

66. ספר הישר לר"ת (חלק החידושים) סימן תקיג

... ובעל כורחך בכל ענין שכותבין בקלף הפרשיות נותן מיושב לרוחבן ולא זקוף. וכן במזוזה דמאי שנא. ותו לא מידי. וכן אני מורה הלכה למעשה לעשות נקב במקדח ולתתה ברוחב המזוזה וזהו הכשירה. ואם נתנה לאורך המזוזה פסולה. וכן פרשיות של תפילין לרוחב הבתים ולא לגובהן. דמאי שנא ממזוזה. ותן עיניך בכל הספרים אם אתה נותנן על צידן לאורך העמוד נמצאת מגנן. כשאתה נותנן כדרך שאתה קורא בהם זהו דרך כבוד. וכן פרשת (מ)מזוזה ופרשיות של תפילין מניחין ככתבן דרך קריאתן. ולהכי כרכינן להו מאחד כלפי שמע דהוי דרך קריאתה. ושמע לצד פנים ועל הארץ כלפי חוץ דרך קריאתו. וכשבנתי ארון הקדש אם נזכרתי והרחבתיו לפי מידת העמדת ספרי תורה מיושב דרך קריאתו כספר תורה המונח בארון שעשה משה. מכתבת רבינו תם.

67. פסקי תוספות מנחות פרק ג - הקומץ רבה

פב פרש"י דמזוזה מניח מעומד ור"ת פי' יושב כמו לוחות שמשכיבין בארון וכש"ס"ת עומד עומדין וכשיושב יושבין: ד"ה הא דעבידא: דף לג פג ואמר כשבנתי הארון הקודש אם נזכרתי הרחבתי לפי מדת ס"ת מיושב וטוב לצאת ידי שניהם ולהניח באלכסון:

68. טור יורה דעה הלכות מזוזה סימן רפז

... והמדקדקין יוצאין ידי שניהם וקובעין חציה בזקיפה וחציה בשכיבה כנו"ן כפופה כזה וא"א הרא"ש ז"ל כתב ונהגו עלמא כפירש"י...

69. רמב"ם הלכות תפילין ומזוזה וספר תורה פרק ה

הלכה ח

תלאה במקל פסולה שאין זו קבועה, הניחה אחרי הדלת לא עשה כלום, חפר במזוזת הפתח והכניס המזוזה כמו נגר והיא כבריח הקרשים בטבעות פסולה...

70. הגהות מיימוניות הלכות תפילין ומזוזה וספר תורה פרק ה

הלכה ח

[ו] וכן פירש"י הא דאמר רב עשאה כמין נגר פסולה ואדרבא יש לקובעה מעומד וכן נראה לרא"מ וכן פסק רבינו שמחה שאז יראה שמע שלה את הפתח כדאיתא התם ודלא כפירוש רבינו תם שפי' כמין נגר מעומד ושיש לקובעה מושכב וכן כתב בספר המצות שנהגו כפירוש רש"י וכן פי' בערוך נגר שמשמים אחורי הדלת ברוחב וכו'...

71. כסף משנה הלכות תפילין ומזוזה וספר תורה פרק ה

הלכה ח

חפר במזוזת הפתח וכו'. גם זה שם (ל"ג) אמר רב יהודה אמר שמואל עשאה כמין נגר פסולה איני והא כי אתא רב יצחק בר יוסף אמר מזוזתא דבי רבי כמין נגר עשויה לא קשיא הא דעבידא כסיכתא והא דעבידא כאיסתוירא. ומפרש רבינו כרש"י דעבידא כסיכתא פסולה דהיינו כיתד שקובעין בחור:

72. קרן אורה מסכת מנחות דף לג עמוד א

שם גמרא, עשאה כמין נגר פסולה. עיין רש"י ותוס' ז"ל דנחלקו בזה, ועיקר מילתא הוא אי להניחה מעומד או מושכב, וק"ק לפ"ז למה תלאה בכמין נגר, הוי ליה למימר קבעה לאורך או לרוחב פסולה למר כדאית ליה כו', ואי לאו דמסתפינא הייתי אומר דהפסול הוא משום דהכניסה בכותל ואינה

נראית מבחורץ, והיינו בסיכתא, כמו יתד הנעוץ בכותל, וסתימות לשון הרמב"ם ז"ל (ה' תפילין פ"ב ה"ח) ג"כ נראה דלא נתכוין אי מעומד אי מושכב, אבל בטל' דעתי בזה נגד דעת הראשונים ז"ל.

73. הגהות מיימוניות הלכות תפילין ומזוזה וספר תורה פרק י

הלכה י

[ה] תשובת מורי רבינו וזה לשונו ושאלתם למה אין משכיבין ספר תורה בארון כמו לוחות יפה שאלת ור"ת כתב בתשובות שכן היה יותר טוב מטעם זה ועוד כתב אלו נזכרתי כשעשיתי ארון הרחבתיו עד כאן:

74. שו"ת מהר"ם מרוטנבורג דפוס פראג סימן שנב

ושאלת למה אין משכיבין ס"ת בארון כמו לוחות יפה שאלת ור"ת כתב בתשובה שזה היה יותר טוב לעשות מטעם זה ועוד כתב אלו נזכרתי כשעשיתי ארון הרחבתיו ושלום מאיר בר' ברוך זלה"ה.

75. הלכות קטנות למרדכי (מנחות) פרק הקומץ רבה

[דף לג]

... וכתב ר"ת ז"ל וכן אני מורה הלכה למעשה לעשות נקב במקדח ולתתה ברוחב המזוזה ואם נתנה לאורך המזוזה פסולה וכן פרשיות של תפילין לרוחב הבתים ולא לגובה כמו מזוזה וכשאבנה ארון אם אזכה ארחיבהו לפי העמדת ספר תורה מיושב כספר תורה שהיה מונח בארון וזו היא סדר קריאתו...

76. ספר מצוות קטן מצוה קנד

... ואם הניחה כנגר (יומא דף י"א) פסולה (פי' כיתד) ופירש רש"י כנגר זוהי מושכבת ורבינו תם פירש זהו מעומד ולצאת ידי שניהם טוב להניח באסתורא (פי' באלכסון)...

77. תרומת הדשן סימן נב

דיני מזוזה.

שאלה: המזוזות נוהגים להניח במזוזות הפסח /צ"ל הפתח/ באלכסון כדי לקיים פרש"י ופר"ת, לאיזה צד מטין הראש של מזוזה, דהיינו שיטה עליונה לצד פני הפתח, או לצד חוץ לצד רה"ר? תשובה: יראה דמטים ראש צד המזוזה לצד פנים, והכי מוכח בהדיא, דיורה דעה כתב דלר"ת, דפי' דצריך להניח המזוזה מושכבת אורכה לרוחב מזוזות הבית, צריך שתהא שיטה העליונה לצד הדלת, ושיטה התחתונה לצד ר"ה. וכן כתבו התוס', פ' הקומץ רבא /צ"ל: רבה/ /מנחות לג ע"א ד"ה הא/ בהדיא, אהיהא דירושלמי, דמצריך שתהא שמע של מזוזה רואה את אויר הפתח, וכתבו דלפר"ת צריך להניח כדלעיל, ולהפך שמע לצד האויר הפתח, א"כ הואיל ואתינן לצאת ידי פר"ת, צריכים להטות הראש לצד פנים...

78. שו"ת מהרי"ל סימן צד

... ומה שכתב הר"י מקורביל שטוב להניח באלכסון כדי לצאת ידי שניהם הבינני מר איזה משניהם עדיף, להניח ראש המזוזה כלפי פנים ורגלי האותיות נגד הרחוב, או איפכא הראש נגד הרחוב והרגלים כלפי הבית. ודעתי נוטה שתהא מונחת ראשה לצד פנים, כיון דחזינן טעמא דכורכה מאחד כלפי שמע כדי כשיפתחנה יקרא [הקורא מראש שיטה לסוף שיטה, גם הכא כשרגלי האותיות כלפי חוץ יקרא הקורא] בהן כדרכו. ועוד טעמא אחרני כיון דטעמא דר"ת דדנין מלוחות וס"ת, מסתמא הלוחות היו מונחי' כס"ת שלנו רגלי האותיות כלפי גברא...

79. שולחן ערוך יורה דעה הלכות מזוזה סימן רפט

סעיף ו

צריכה להיות זקופה, ארכה לאורך מזוזת הפתח, ויכוין שיהא שמע (דברים ו, ד) דהיינו סוף הגלילה, לצד חוץ. הגה: וכן נהגו (ב"י). אבל י"א שפסולה בזקופה, אלא צריכה להיות שכובה, ארכה לרוחב מזוזת הפתח (טור והפוסקים בשם ר"ת). והמדקדקין, יוצאין ידי שניהם, ומניחים אותה בשפוע ובאלכסון (טור והגהות מיימוני ומהרי"ל ות"ה ס' נ"ב), וכן ראוי לנהוג, וכן נוהגין במדינות אלו. ויכוין שיהא ראש המזוזה, דהיינו שמע (דברים ו, ד) לצד פנים, ושיטה אחרונה לצד חוץ.

80. ט"ז יורה דעה סימן רפט

(ו) צריכה להיות זקופה. בגמרא אמרינן עשאה כמין נגר פסולה ופירש"י שתחבה ככריח שנכנס בחור אלא צריכה להיות זקופה ור"ת הוא הי"א דבסמוך ס"ל להיפך דבזקיפה פסול והיינו כנגר וכתב המרדכי בשמו שאומר וכשאבנה ארון אם אזכה ארחיבהו לפי העמדת ס"ת מיושב כס"ת שהיה מונח בארון וזו היא סדר קריאתו עכ"ל:

81. ש"ך יורה דעה סימן רפט

ט וכן נהגו כו'. כלומר כן נהגו בשאר מדינות ובמלכותו של המחבר כדאיתא בב"י אבל י"א כו' וכן נוהגין במדינות אלו:

82. שו"ת רדב"ז חלק ג סימן תקל (תתקסה)

שאלת למה נהגו להעמיד הס"ת מעומד והלא מושכב הוא יותר טוב שכן היו הלוחות בארון:

תשובה שאלה זו נשאלה לפני הר"י והר"ת ז"ל ושאלת למה אין משכיבין הס"ת בארון כמו הלוחות יפה שאלת ור"ת פי' בתשובה שכך הוא יותר טוב מטעם זה ואלו נזכרתי כשעשיתי הארון הרחבתי ע"כ. ואני רואה בכל גלילות ישראל ממזרח שמש עד מבואו נהגו להעמידו עומד ומנהג אבותינו תורה היא ולפיכך נ"ל דבשלמא לוחות לאו לקריאה קיימי ולפיכך מושכבות בארון אבל ס"ת לקריאה עומד ומשום הכי בעינן שיהיה מונח מוכן לקרות בו. ותו בשלמא לוחות מנח להו כי ארחייהו ארחבן ולא אחודן אבל ס"ת עגול הוא וזה דרך הנחתו. ותו לוחות כל היכי דמנח להו נקרא שפיר דמכל עבריהם היו נקראים אבל ס"ת אין נקרא אלא מלפניו צריך שיניחנו פניו כנגד פניו. ותו דר"ת אזיל לה לשיטתיה דאמר נמי במזוזה מושכבת כס"ת ולוחות. והרמב"ם ז"ל ורוב מפרשים חלוקים עליו וכי היכי דפליגי עליה במזוזה פליגי עליה בהנחת ס"ת דלא שייך למימר בה פסול ואע"ג דס"ת שבארון מושכב היה לא קשיא חדא דלא הוה אפשר אלא מושכב דאע"ג דארון רומו כרחבו והיה יכול להניחו מעומד לאו אורח ארעא שיהיו הלוחות מושכבות וס"ת בצד עומד וגבוה מהם. ותו שלא היה עומד לקרות בו תמיד אלא פרשת הקהל וכהן גדול ביה"כ והוא הנקרא ספר עזרא לפי שקורין בו בעזרה וכן כתב רש"י ז"ל והתוספות חולקים שהרי הקשו עלה דהא דאמרינן בבתרא שלא יהא ס"ת יוצא ונכנס בדוחק. וא"ת והלא לא היו מוציאים אותו מן הארון דהא אסור ליכנס בבית קדש הקדשים וביה"כ לא אשכחן בסדר יומא שמוציאו וי"ל דלצורך כדי לתקן שרי וכו' מ"מ לאו לקריאה תדירה קאי מה שאין כן בספרים שלנו. ותו דסוגיין דבתרא דמוכח מינה דס"ת היה מושכב הוי לדעת ר' מאיר דס"ל דס"ת היה מונח בארון משום דכל אמה בת ששה טפחים ואנן כר' יהודה ס"ל דפליג ואמר דאמת כלים בת חמשה טפחים הילכך ס"ת לא היה בתוך הארון כדאיתא בסוף פ"ק דבתרא אלא הוה מונח קודם ששגרו פלשתים את הארגו היה יוצא דף ויתב ס"ת עלה ואחר ששגרו הארגו הוה מונח בארגו ופשטא דמלתא משמע דמעומד היה ולא מושכב ואפילו תימא דמשמע הכי והכי מ"מ אין לנו הכרח דלר' יהודה היה שוכב. ותו כיון שהאדם מתפלל ופניו לנגד ההיכל צריך שיהיה ס"ת מעומד כדי שיהיה פניו כנגד ס"ת. תדע שבעלי סברא שאומרים מעומד בכל הדברים צריך ג"כ מעומד אלא תפילין היכי משכחת להו מעומד ודחקו ליישב היכי משכחת להו ואי תימא מאי קושיא נימא דרש"י לא אמר מעומד אלא מזוזה לא משמע שכל דבר שיש בו קדושה כס"ת תפילין ומזוזות צריך מעומד וזהו כבודן. ואם תשאל דהתם אמרו שעובי הלוחות היו ג' טפחים ולמה היה צריך אמה וחצי קומתו שהם ט' טפחים ואפילו למ"ד לוחות ושברי לוחות מונחים בארון אכתי בששה טפחים בגובה סגי או שבעה משום עובי השולים. וי"ל כדי שלא תרד שכינה למטה מעשרה והכי אמרינן מעולם לא ירדה שכינה למטה מעשרה שכן ארון תשעה וכפורת טפח הרי עשרה וברור הוא. והנלע"ד כתבתי:

83. שו"ת מנחת יצחק חלק ב סימן קיז

דבר המנהג להעמיד הס"ת על הספסל בעת הקריאה.

ב"ה יום א' חנוכה תשי"ח לפ"ק מנשטת יצ"ו. שוכט"ס לכבוד ידי"נ הגה"צ המפורסם מוהרש"י הלברשטאם שליט"א האדמו"ר מציעשינוב יצ"ו חובק"ק ברוקלין נ. י. אחדשת"ה כמשפט, ע"ד המנהג בכמה בתי תפלה, בעת שמוציאין ב' או ג' ס"ת לקריאת היום, מעמידין הס"ת של קריאת המפטיר על הספסל העשוי ליישב עליו, ובו שני נקבים, ותוחבין שם את שני עצי החיים, מבלי שום שומר שישגיח על הספר... (ד) ומש"כ כת"ה שיניחו על הכסא, או עכ"פ דרך מדרון, לענ"ד נראה דדרך מדרון עדיף, וגם כשאחזו ביד, יש לאחזו דרך מדרון, וכמ"ש בתשו' כנף רננה (חאו"ח סי' ו), בתשובתו להגה"צ מוהר"ש הלברשטאם אבד"ק ווישניצ' ז"ל, והגה"צ הנ"ל העיר אותו, מהא דמניחין הס"ת בארון מעומד, ולר"ת הוי דרך ביזיון, וע"ז כתב בתשו' הנ"ל דלדעתו פשוט, דכשמעמידין הס"ת בארון יש להעמידו דרך מדרון, כדרך מזוזה, ומה"ט נראה מנהג ישראל, דהשלחנות שמניחין עליהם ס"ת לקרות בו עשויין מדרון, אמנם קשה על שכמה פעמים משכיבין הס"ת לקרות בו על שלחן ישר, וזה קשה לרש"י דסובר במזוזה דמושכב הוי גנאי, ודחק למצוא טעם לזה, וכ"ז בשעת קריאה, אבל כשנושאין לבדו או בארון, לצאת ידי שניהם שיטת רש"י ור"ת צריך דרך מדרון דוקא עיי"ש, וא"כ ה"נ בנד"ד. ובאפס פנאי אקצר ואסיים בברכת שים שלום, ונזכה להתגלות אור הגנוז בב"א וחיותם בכל חותמי ברכות, יצחק יעקב ווייס.